

Wprowadzenie

Artykuły prezentowane w niniejszym tomie stanowią kontynuację rozważań i dyskusji prezentowanych podczas Międzynarodowego Seminarium Naukowego Dydaktyków Szkół Wyższych oraz Nauczycieli Geografii i Przyrody „Innowacje w kształceniu geograficznym i przyrodniczym”. Seminarium odbyło się w dniach 26–27 września 2013 roku w Instytucie Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i było zorganizowane przez Zakład Dydaktyki Geografii Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

W pierwszej części „Innowacje w edukacji regionalnej” Waław Cabaj zaprezentował spostrzeżenia dotyczące trudności studentów geografii w dokonywaniu samodzielnych obserwacji w terenie i opisu obserwowanych obiektów, a prawdopodobną przyczyną wspomnianych trudności są coraz rzadziej prowadzone lekcje geografii w terenie przez nauczycieli gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.

T. Vileyto oraz E.M. Rebko przedstawili analizę, ocenę, a także duże możliwości wykorzystania elektronicznej wersji publikacji *Przyroda Sankt Petersburga*, zwłaszcza w aspekcie możliwości rozwoju świadomości ekologicznej uczniów.

Michał Zatorski wskazał na szanse ponownego rozwoju geografii jako przedmiotu szkolnego w ujęciu regionalnym śladami koncepcji W. Nałkowskiego, E. Romera, S. Pawłowskiego i J. Flisa, natomiast Zygmunt Tomasz Gajowniczek zaproponował innowacyjny przykład wykorzystania badań regionalnych ze szczególnym uwzględnieniem historii i dziedzictwa kulturowego Mazowsza do zastosowania w szkole. Podobna tematyka badawcza jest kontynuowana w artykule Pawła Franczaka na obszarze Babiogórskiego Parku Narodowego i dotyczy innowacyjnego wykorzystania ścieżek i infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb niepełnosprawnych.

Niniejszy tom uzupełniają artykuły dotyczące szeroko rozumianych przemian struktur przyrodniczo-społeczno-gospodarczych regionu. Tomasz Bryndał przedstawił czynniki wpływające na poziom ryzyka powodziowego oraz konieczność prowadzenia tzw. edukacji powodziowej istotnej, a przemiany struktury przestrzennej miasta na obszarze Nowego Miasta w Mysłowicach zaprezentowała Weronika Dragan, natomiast możliwości rozwoju gminy Jaworze, szczególnie w zakresie dynamiki zaludnienia pokazała Monika Olberek-Żyła. Jarosław Kazimierczak przedstawił przekształcenia funkcjonalne obiektu, na przykładzie gazowni w Toruniu i adaptacji na potrzeby planetarium.

Marcin Popiel zaprezentował proces kreowania produktów turystycznych dla osób niepełnosprawnych pokazując nieco inne zasady i przykłady segmentacji rynku turystycznego dla tej grupy turystów, a swoistym przykładem innowacyjności w hotelarstwie w zakresie przekształcenia obiektów zabytkowych na potrzeby

[4]

bazy noclegowej i konferencyjnej jest artykuł Kamili Ziólkowskiej-Weiss i Marcina Popiela.

Redaktorzy i Autorzy tomu mają nadzieję, że zawarte w nim artykuły przyczynią się do ożywienia dyskusji na temat edukacji geograficznej i przyrodniczej na różnych poziomach kształcenia oraz będą inspiracją do dalszych badań i wymiany doświadczeń.

*Wiktor Osuch
Bożena Wójtowicz*

Introduction

Articles presented in this volume are the continuation of deliberations and discussions presented during the International Academic Seminar of University Educators and Teachers of Geography and Nature, entitled “Innovation in geography and natural science education”. The seminar took place on 26–27 September 2013 at the Institute of Geography at the Pedagogical University of Cracow and was organized by the Department of Didactics of Geography of the Institute of Geography at the Pedagogical University in Cracow and the Cracow Branch of the Polish Geographical Society.

In the first part of the “Innovation in regional education”, Waclaw Cabaj presented insight into the difficulties geography students have with making independent observations in the field and describing effects of their observations, along with the probable cause of those difficulties, which is lack of proper fieldwork at the secondary school level.

Tatiana Vileyto and E.M. Rebko presented an analysis, evaluation, as well as great opportunities of using an electronic version of the publication *Nature of St. Petersburg*, especially in terms of opportunities of developing the environmental awareness of the students.

Michał Zatorski pointed out the chances of re-development of geography as a school subject, following the regional concept of W. Nałkowski, E. Romer, S. Pawłowski, and J. Flis; while Zygmunt Tomasz Gajowniczek proposed an innovative notion of using regional research, with particular emphasis on the history and heritage of Mazovia, for school purposes. A similar theme of research is continued in the article by Paweł Franczak on the innovative use of paths and educational facilities for the disabled at the area of Babiogórski National Park.

This volume is complemented with the articles relating to the wider changes of natural and socio-economic structures of a region. Tomasz Bryndal presented the factors affecting the level of flood risk and the need for the so-called flood education, which is important in taking effective action to reduce susceptibility to flooding. Transformation of the spatial structure of the city in the area of Nowe Miasto in Mysłowice was presented by Weronika Dragan, while opportunities for the Jaworze commune, particularly in terms of population dynamics, was showed by Monika Olberek-Żyła. Jarosław Kazimierczak presented the functional transformation of a building, based on the example of gasworks in Toruń and how it was adapted to house a planetarium.

Marcin Popiel presented the process of creating tourism products for people with disabilities by showing slightly different rules and examples of segmentation of the tourism market applying to this group of tourists. The article by Kamila Ziółkowska-Weiss and Marcin Popiel constitutes a specific example of innovation in the

[6]

hotel industry, that is the conversion of historic buildings for the purpose of the conference venues.

Editors and Authors of this volume hope that these articles will stimulate discussion on geography and natural science education at various levels of education, and that they will be an inspiration for further research and exchange of experiences.

Wiktor Osuch, Bożena Wójtowicz
Translated by Sławomir Kurek